

In deze tabel zijn de extra investeringen preventie jeugd verwerkt. Dit geeft dus geen totaal beeld op de Zwolse preventieve aanpak voor jeugd.

			3 preventieniveaus				
Voorbeelden gewenste situatie/Impact			Universeel (iedereen)	Selectief (groepen met verhoogd risico)	Geïndiceerd (individueen met een verhoogd risico op een probleem)	Voorbeelden probleem	
kansrijk	Positief opvoedklimaat in alle leefomgevingen van het kind	Gezinnen duurzaam en preventief geholpen, waardoor zwaardere problematiek uit blijft. De maatschappelijke positie van actoren in het opvoedklimaat wordt versterkt.	MARIETJE KESSELS: sterkere weerbaarheid, veilige leefsituatie, preventie kindermishandeling	HOME-START: Gezinnen duurzaam en preventief geholpen, zwaardere problematiek blijft uit	LEFF: gezondere leefstijl, minder obesitas.	Tekortschietend opvoedklimaat in de leefomgeving van het kind	
				SCHOOL'S COOL: Minder schooluitval, meer zelfvertrouwen	KETENAANPAK GEZOND GEWICHT: ketenaanpak van preventie en zorg		
				STEUNOUDERS: Veilige omgeving voor kinderen, verminderen draaglast voor ouders	VROUWEN COACHEN MEIDEN: sterkere weerbaarheid van kwetsbare vrouwen		
			THINK OP SCHOOL: Veiliger schoolklimaat, sociaal-emotionele ontwikkeling	DELTION JONGEREN TEAM: Minder schooluitval, meer zelfvertrouwen, meer kans op succesvollere start	MATCH: meer zelfvertrouwen en plezier, sterker netwerk met meer contacten		
				FAKKELTEIT: Sociale, emotionele vitaliteit			
			UITBREIDING JONGERENWERK Meer cohesie tussen jongeren in de wijk	MAKE IT!: maatschappelijke- en arbeidsparticipatie bevorderen			
				CLUB2MOVE: bevorderen van een gezonde en actieve			

De preventiematrix jeugd komt voort uit een samenwerking van een breed aantal partijen: NJI, NCJ, Vilans, Movisie, Pharos, Trimbos, RIVM, Hogeschool Inholland, Hogeschool Leiden, VOBC, Kenniscentrum KPJ en een aantal gemeenten. Wij hebben hier als Zwolle lokale invulling aan gegeven.

In deze tabel zijn de extra investeringen preventie jeugd verwerkt. Dit geeft dus geen totaal beeld op de Zwolse preventieve aanpak voor jeugd.

				leefstijl		
	Opgroeien met voldoende materiele middelen					Opgroeien in armoede
	Optimale schoolloopbanen	Minder schooluitval, minder beroep op WMO. Veiliger school- en leefklimaat. Minder snel beroep op hulpverlening.	MARIETJE KESSELS: sterkere weerbaarheid, veilige leefsituatie, preventie kimi THINK OP SCHOOL: Veiliger schoolklimaat, sociaal-emotionele ontwikkeling	DELTION JONGEREN TEAM: Minder schooluitval, meer zelfvertrouwen, meer kans op succesvollere start MAKE IT!: maatschappelijke- en arbeidsparticipatie bevorderen SCHOOL'S COOL: Minder schooluitval, meer zelfvertrouwen HOME-START: Gezinnen duurzaam en preventief geholpen, zwaardere problematiek blijft uit	MATCH: meer zelfvertrouwen en plezier, sterker netwerk met meer contacten VROUWEN COACHEN MEIDEN: sterkere weerbaarheid van kwetsbare vrouwen	Schoolverzuim/schooluitval/thuiszitters
	Sociale aansluiting/sociale cohesie/participatie kwetsbare groepen	Minder uithuisplaatsing, meer cohesie op wijkniveau – sterker gevoel van veiligheid		STEUNOUDERS: Veilige omgeving voor kinderen, verminderen draaglast voor ouders FAKKELTEIT: Sociale, emotionele vitaliteit MAKE IT!: maatschappelijke- en arbeidsparticipatie bevorderen UITBREIDING JONGERENWERK Meer cohesie tussen jongeren in de wijk	VROUWEN COACHEN MEIDEN: sterkere weerbaarheid van kwetsbare vrouwen MATCH: meer zelfvertrouwen en plezier, sterker netwerk met meer contacten	Sociale uitsluiting/beperkte zelfredzaamheid kwetsbare groepen

De preventiematrix jeugd komt voort uit een samenwerking van een breed aantal partijen: NJI, NCJ, Vilans, Movisie, Pharos, Trimbos, RIVM, Hogeschool Inholland, Hogeschool Leiden, VOBC, Kenniscentrum KPJ en een aantal gemeenten. Wij hebben hier als Zwolle lokale invulling aan gegeven.

In deze tabel zijn de extra investeringen preventie jeugd verwerkt. Dit geeft dus geen totaal beeld op de Zwolse preventieve aanpak voor jeugd.

				HOME-START: Gezinnen duurzaam en preventief geholpen, zwaardere problematiek blijft uit		
Gezondheid	Gezond gewicht	Minder hoge druk op gezondheidszorg in later stadium		CLUB2MOVE: bevorderen van een gezonde en actieve leefstijl	LEFF: gezondere leefstijl, minder obesitas. KETENAANPAK GEZOND GEWICHT: ketenaanpak van preventie en zorg	Obesitas
	Mentaal welbevinden	Minder hoge druk op GGZ en andere zorg, minder snel behoefte aan hulpverlening, kans op stijgen participatieladder	THINK OP SCHOOL: Veiliger schoolklimaat, sociaal-emotionele ontwikkeling MARIETJE KESSELS: sterkere weerbaarheid, veilige leefsituatie, preventie kimi	DELTION JONGEREN TEAM: Minder schooluitval, meer zelfvertrouwen, meer kans op succesvollere start FAKKELTEIT: Sociale, emotionele vitaliteit CLUB2MOVE: bevorderen van een gezonde en actieve leefstijl HOME-START: Gezinnen duurzaam en preventief geholpen, zwaardere problematiek blijft uit STEUNOUDERS: Veilige omgeving voor kinderen, verminderen draaglast voor ouders	MATCH: meer zelfvertrouwen en plezier, sterker netwerk met meer contacten VROUWEN COACHEN MEIDEN: sterkere weerbaarheid van kwetsbare vrouwen	GZ problematiek/depressie/angst
	Gezonde levensstijl	Minder hoge druk op gezondheidszorg		CLUB2MOVE: bevorderen van een gezonde en actieve	LEFF: gezondere leefstijl, minder obesitas.	Middelen/drugsgebruik/verslaving

De preventiematrix jeugd komt voort uit een samenwerking van een breed aantal partijen: NJI, NCJ, Vilans, Movisie, Pharos, Trimbos, RIVM, Hogeschool Inholland, Hogeschool Leiden, VOBC, Kenniscentrum KPJ en een aantal gemeenten. Wij hebben hier als Zwolle lokale invulling aan gegeven.

In deze tabel zijn de extra investeringen preventie jeugd verwerkt. Dit geeft dus geen totaal beeld op de Zwolse preventieve aanpak voor jeugd.

				leefstijl	KETENAANPAK GEZOND GEWICHT: ketenaanpak van preventie en zorg	
Veiligheid	Veilige hechting/veilige thuissituatie	Stijging op participatieladder, minder grote op zorg		STEUNOUDERS: Veilige omgeving voor kinderen, verminderen draaglast voor ouders	MATCH: meer zelfvertrouwen en plezier, sterker netwerk met meer contacten	Kindermishandeling/huiselijk geweld/verwaarlozing
	Positief ouderschap/veilige thuissituatie	Minder uithuisplaatsing, sociaal, minder snel richting gezondheidszorg		STEUNOUDERS: Veilige omgeving voor kinderen, verminderen draaglast voor ouders	MATCH: meer zelfvertrouwen en plezier, sterker netwerk met meer contacten	vechtscheidingen
	Veilige school/veilige internetomgeving	Stijging op participatieladder, minder psychische en gezondheidsklachten	MARIETJE KESSELS: sterkere weerbaarheid, veilige leefsituatie, preventie kindermishandeling THINK OP SCHOOL: Veiliger schoolklimaat, sociaal-emotionele ontwikkeling	SCHOOL'S COOL: Minder schooluitval, meer zelfvertrouwen DELTION JONGEREN TEAM: Minder schooluitval, meer zelfvertrouwen, meer kans op succesvollere start		Pesten
	Pro sociaal gedrag	Minder snelle route richting jeugdreclassering	THINK OP SCHOOL: Veiliger schoolklimaat, sociaal-emotionele ontwikkeling UITBREIDING JONGERENWERK Meer cohesie tussen jongeren in de wijk	FAKKELTEIT: Sociale, emotionele vitaliteit		Jeugdcriminaliteit
	Sociale aansluiting/pro-	Verschuiving van het gebruik van	MARIETJE KESSELS: sterkere	FAKKELTEIT: Sociale, emotionele vitaliteit		Radicalisering

De preventiematrix jeugd komt voort uit een samenwerking van een breed aantal partijen: NJI, NCJ, Vilans, Movisie, Pharos, Trimbos, RIVM, Hogeschool Inholland, Hogeschool Leiden, VOBC, Kenniscentrum KPJ en een aantal gemeenten. Wij hebben hier als Zwolle lokale invulling aan gegeven.

In deze tabel zijn de extra investeringen preventie jeugd verwerkt. Dit geeft dus geen totaal beeld op de Zwolse preventieve aanpak voor jeugd.

	sociaal gedrag/zingeving	dagbesteding naar het voorliggend veld	weerbaarheid, veilige leefsituatie, preventie kindermishandeling	MAKE IT!: maatschappelijke- en arbeidsparticipatie bevorderen		
			THINK OP SCHOOL: Veiliger schoolklimaat, sociaal- emotionele ontwikkeling	SCHOOL'S COOL: Minder schooluitval, meer zelfvertrouwen		
			UITBREIDING JONGERENWERK Meer cohesie tussen jongeren in de wijk			

Verantwoording

Zowel in het genoemde essay van de VNG ('Tijdig en doordacht') als in de daarin aangehaalde onderzoeken blijkt dat het niet eenvoudig is om de opbrengsten van preventie duidelijk en inzichtelijk in beeld te brengen. Nog lastiger is het om een uitspraak te doen over de effectiviteit van de interventies. Laat staan dat de maatvoering is onderzocht: "Blijft het probleem uit, dan had minder preventie wellicht volstaan; treedt het op, dan was meer preventie te verdedigen geweest, al blijft het onzeker of het probleem dan was uitgebleven."

Ook in Zwolle is het een lastig proces gebleken om de extra investeringen op jeugdpreventie 2015 -2018 te evalueren. De complexiteit komt voor uit het verschillende redenen:

1. De evaluatie over 13 investeringen diende binnen zes weken plaats te vinden;
2. De bronnen waren voornamelijk zelfevaluaties, waardoor toch het gevoel bekruipt van eigen vlees dat is gekeurd. Als aanvulling zijn de wijkteams en rmc/vsv collega's gevraagd naar hun bekendheid met de investeringen en in hoeverre deze bijdragen aan de doelstellingen op het gebied van onderwijs en jeugd. Ook zijn uitvoerende teams en collega's vanuit veiligheids-, gezondheids- en armoedebelief gevraagd.
3. Niet iedere samenwerkingspartner (met wie de gemeente Zwolle de doelen wil behalen) heeft dezelfde voorwaarden ontvangen bij de investering als het gaat om evalueren. Dat maakt vergelijken niet gemakkelijk.
4. Er zijn tot nu toe geen kosten-batenanalyses toegepast.

In deze tabel zijn de extra investeringen preventie jeugd verwerkt. Dit geeft dus geen totaal beeld op de Zwolse preventieve aanpak voor jeugd.

Toch hebben we getracht vast te houden aan het plan van aanpak met het bijbehorende toetsingskader. Hiervoor hebben we gebruik gemaakt van [Het Vizier](#), waardoor we per investering de beschikbare informatie hebben geclusterd in 'input,

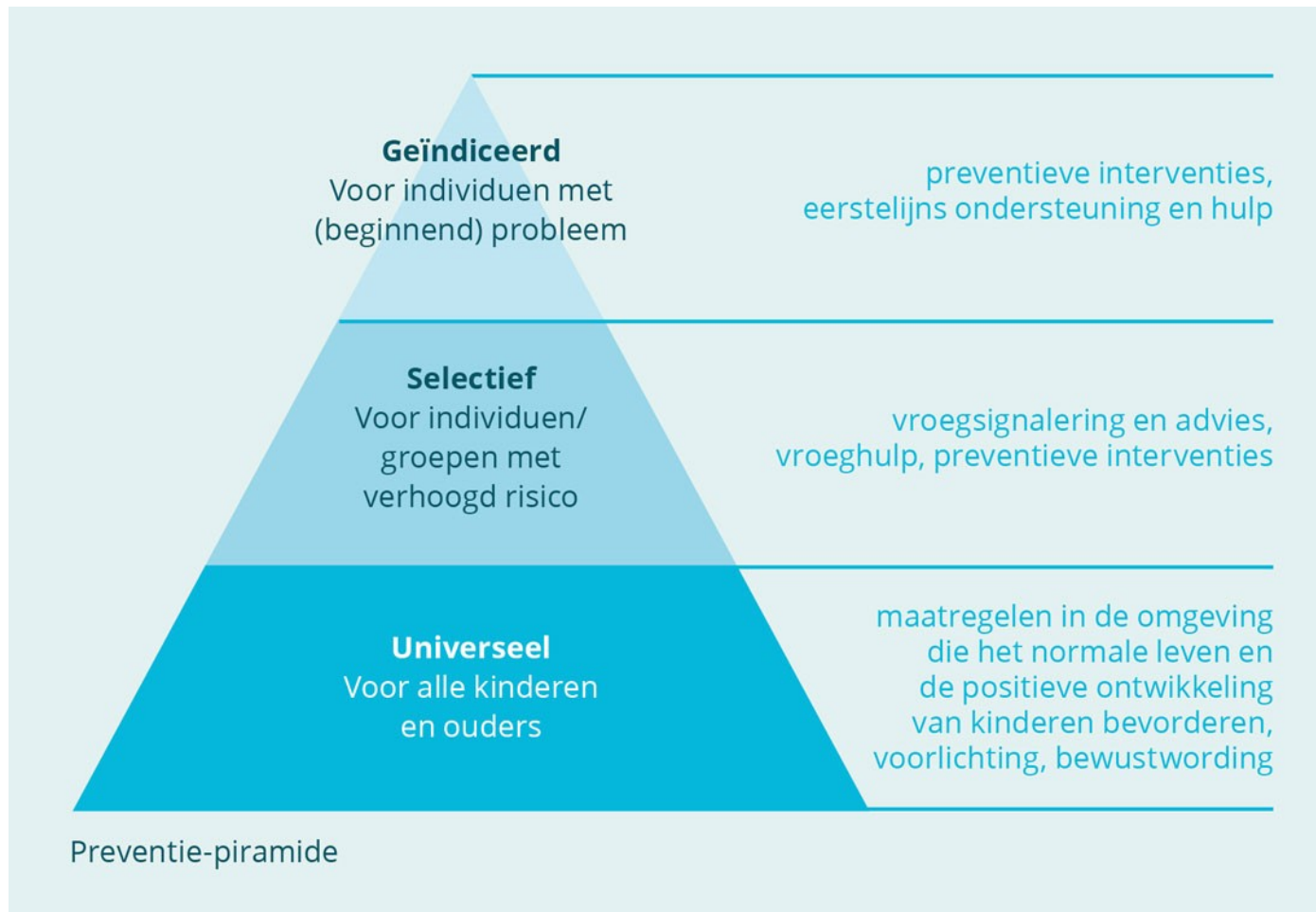
throughout, output, outcome en impact.'

Vervolgens hebben we gebruik gemaakt van de preventiematrix, ontwikkeld o.a. door het Nederlands Jeugdinstituut. De extra investeringen zijn daardoor ondergebracht in drie preventieniveaus:

- 1) Universeel – preventieve inzet gericht op iedereen (bijv. inentingsprogramma's).
- 2) Selectief – preventie gericht groepen met een verhoogd niveau.
- 3) Geïndiceerd – individuele inwoners met (een verhoogd risico op) een probleem.

Deze indeling is daarna afgezet tegen de indeling 'kansrijk – gezondheid – veiligheid'. Op die manier hebben we zichtbaar gemaakt hoe het pakket van deze interventies eruit ziet.

In deze tabel zijn de extra investeringen preventie jeugd verwerkt. Dit geeft dus geen totaal beeld op de Zwolse preventieve aanpak voor jeugd.

De preventiematrix jeugd komt voort uit een samenwerking van een breed aantal partijen: NJI, NCJ, Vilans, Movisie, Pharos, Trimbos, RIVM, Hogeschool Inholland, Hogeschool Leiden, VOBC, Kenniscentrum KPJ en een aantal gemeenten. Wij hebben hier als Zwolle lokale invulling aan gegeven.